

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
МЕДСЕСТРИНСТВО**

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальність І5 Медсестринство

спеціалізація І5.01 Медсестринство

галузь знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

освітня кваліфікація: бакалавр з медсестринства

професійна кваліфікація: сестра медична (брат медичний)

автономної практики

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ПДМУ

від 27 серпня 2025р., №1

Освітньо-професійна програма

введена в дію наказом ректора

від 21 червня 2025 р. № 221

Полтава 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Погоджено

Начальник навчального відділу
д.мед.н., професор _____
«26» серпня 2025р.

Іван СТАРЧЕНКО

Директор інституту в складі закладу
вищої освіти Навчально-наукового
медичного інституту _____
«26» серпня 2025р.

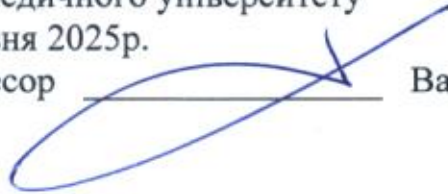

Жанна КУНДІЙ

Освітня програма обговорена та схвалена на засіданнях:

Ради із забезпечення якості вищої освіти й освітньої діяльності
Полтавського державного медичного університету
протокол № 4 від «06» травня 2025р.

Голова Ради д.мед.н., професор _____

Валентин ДВОРНИК

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Медсестринство першого (бакалаврського) рівня вищої освіти розроблена відповідно до Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 рр., Національної стратегії у сфері прав людини, Постанови КМУ від 23.11.2011р. №1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» зі змінами та доповненнями, Постанови КМУ від 28.03.2018р. №334 «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я», Постанови КМУ від 30.12.2015р. №1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності», із змінами, Стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти (ESG-2015), Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997р.), Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, Стандарту вищої освіти за спеціальністю 223 Медсестринство для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, Випуск 78, Охорона здоров'я, затвердженого Наказом МОЗ України від 29 березня 2002 р. № 117 (зі змінами від 25.01.2023 наказ МОЗ України № 138), Статуту Полтавського державного медичного університету, Стратегії Полтавського державного медичного університету на 2022-2027 рр., Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті, Положення про освітні програми в Полтавському державному медичному університеті та інших чинних нормативних документів.

Освітньо-професійна програма оновлена із врахуванням Закону України № 3642-IX від 23.04.2024 р. «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу», Закону України «Про основи національного спротиву», Концепції розвитку цифрових компетентностей, Концепції розвитку електронної охорони здоров'я, Постанови КМУ № 734 від 21.06.2024р. «Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських», наказу Міністерства освіти і науки України №1583 від 29.12.2023р. «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти», наказу Міністерства освіти і науки України №842 від 13.06.2024р. «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти», Постанови КМУ від 21 лютого 2025 р. №188 «Про внесення зміни до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти», наказу Міністерства освіти і науки України від 19 серпня 2025 року №1153 «Про внесення змін до стандарту вищої освіти зі спеціальності 223 «Медсестринство» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти».

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, у якому визначено її мету, відповідальний за реалізацію структурний підрозділ, передумови доступу до навчання за програмою, нормативний термін та зміст

навчання, перелік освітніх компонентів та послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, форми атестації, перелік загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, програмні результати навчання, вимоги до навчання, викладання та оцінювання, придатність до професійної діяльності випускників.

Робоча група освітньо-професійної програми

Голова:

Юрій КАЗАКОВ – гарант освітньо-професійної програми, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри пропедевтики внутрішньої медицини;

Члени робочої групи:

Вікторія САКЕВИЧ – кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини

Іван СТАРЧЕНКО – доктор медичних наук, професор, професор закладу вищої освіти кафедри патологічної анатомії та судової медицини;

Сергій МАЛИК – доктор медичних наук, професор, професор закладу вищої освіти кафедри хірургії №3;

Ганна ВАСИЛЬЄВА – доктор медичних наук, професор, професор закладу вищої освіти кафедри психіатрії, наркології та медичної психології;

Марина ФАСТОВЕЦЬ – кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри педіатрії №1 із неонатологією;

Інна БЄЛІКОВА – кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри громадського здоров'я з лікарсько-трудовою експертизою;

Людмила САМОЛЕЛІС – заступник директора коледжу з післядипломної освіти фахового медико-фармацевтичного коледжу, голова Асоціації медичних сестер Полтавської області, бакалавр медсестринства;

Зоя ГОРБЕНКО – головна медична сестра КП «Дитяча міська клінічна лікарня Полтавської міської ради», бакалавр медсестринства;

Валерія ФЕДОРЧЕНКО – здобувачка вищої освіти ОПП Медсестринство.

Рецензії та відгуки стейкхолдерів:

Ольги СИДОРЕНКО – заступника директора з медсестринства комунального підприємства «Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М.В. Скліфосовського Полтавської обласної ради»;

Давид АВЕТІКОВ – доктора медичних наук, професора закладу вищої освіти кафедри хірургічної стоматології, проректора закладу вищої освіти з навчальної роботи ПДМУ, академіка Української академії наук;

Павла КРАВЧУНА – доктора медичних наук, професора Харківського національного медичного університету, заслуженого діяча науки та техніки України, академіка Національної академії наук вищої освіти України;

Олександра ОГЛОБЛІ – начальника відділу управління персоналом та медичними кадрами Департаменту охорони здоров'я Полтавської обласної державної адміністрації;

Вікторії ПОЛТАВИ – головної медичної сестри КП «4 міська клінічна лікарня ім. Л.Курєдова»;

Ореста ВОВКА – генерального директора та Лілії ФЕДОРІВ – заступника медичного директора з питань медсестринства КП «Полтавський обласний клінічний онкологічний диспансер Полтавської обласної ради»;

Євгена СКЛЯРОВА – завідувача кафедри терапії №1, медичної діагностики та гематології і трансфузіології ФПДО ДНП «ЛНМУ ім. Данила Галицького»;

Наталії БЕЗЕГИ – директора «BEZEGA CLINIC» м. Полтава;

Юлії ЮЩЕНКО – регіонального координатора Всеукраїнської програми ментального здоров'я у Полтавській області;

Вадима ЖЕБЕЛЯ – доктора медичних наук, професора закладу вищої освіти, завідувача кафедри внутрішньої медицини Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова;

Володимира БРЕХУНЦОВА – директора та Юлії ДОРОШЕНКО – головної медичної сестри, бакалавра медсестринства КНП «Зіньківський ЦПМСД»;

Марії БОНДАРЕНКО – виконавчої директорки БО «Світло надії»

Відгуки та рецензії стейкхолдерів є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми.

Термін перегляду освітньо-професійної програми 1 раз на 1 рік.

Оновлення, перегляд, зміни та доповнення освітньо-професійної програми Медсестринство за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності І5 Медсестринство спеціалізація І5.01 Медсестринство галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення:

Навчальний рік	Рішення Вченої ради (дата, протокол №)
2023/2024	26 червня 2024 р., №9
2024/2025	25 червня 2025 р., №9
2024/2025	27 серпня 2025р., №1

Ця освітня програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Полтавського державного медичного університету

1. Профіль освітньо-професійної програми

1.1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Полтавський державний медичний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: бакалавр Освітня кваліфікація: бакалавр з медсестринства Кваліфікація в дипломі: бакалавр медсестринства; спеціалізація: I5.01.Медсестринство професійна кваліфікація: сестра медична/брат медичний
Офіційна назва ОПП	Медсестринство
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС на основі повної загальної середньої освіти, термін навчання 3 роки 10 місяців Диплом бакалавра, одиничний, 120 кредитів ЄКТС на основі ОКР молодший спеціаліст спеціальностей галузі знань «Охорона здоров'я» (120 кредитів ЄКТС), термін навчання 1 рік 10 місяців
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти (термін навчання 3 роки 10 місяців) Наявність ОКР молодший спеціаліст спеціальностей галузі знань «Охорона здоров'я» (120 кредитів ЄКТС), термін навчання 1 рік 10 місяців Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Полтавського державного медичного університету». Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Полтавського державного медичного університету»
Мова(и) викладання	Українська
Форма навчання	денна; заочна (на основі ОКР молодший спеціаліст)
Термін дії ОПП	до наступного планового оновлення
Інтернет-адреса постійного розміщення опису ОПП	email: mail@pdmu.edu.ua

1.2. Мета освітньо-професійної програми	
Освітньо-професійна програма спрямована на підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних, компетентних фахівців у галузі охорони здоров'я – бакалаврів з медсестринства, що володіють знаннями з теорії та практики розвитку медсестринства, здатних вирішувати практичні проблеми і задачі професійної діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, медичних та клінічних наук; формування високоосвіченого національно свідомого громадянина з особистісними рисами характеру, світоглядом і способом мислення.	
1.3. Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань: І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення Спеціальність: І5 Медсестринство Спеціалізація: І5.01 Медсестринство Об'єктом вивчення та діяльності є: організація та управління роботою медсестринських структурних підрозділів закладів охорони здоров'я, виконання всіх видів медсестринської діяльності та медсестринських втручань. Цілі навчання: підготовка фахівця до організації та управління роботою структурних медсестринських підрозділів, виконання всіх видів діяльності та втручань, (визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 223 Медсестринство для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти) галузі знань 22 Охорона здоров'я). Теоретичний зміст предметної області: знання з питань охорони здоров'я населення; профілактики, діагностики та лікування захворювань людини на індивідуальному, родинному та популяційному рівнях для здійснення професійної діяльності фахівців спеціальності І5 Медсестринство спеціалізації І5.01 Медсестринство. Методи, методики та технології: анамнестичні, клінічні, лабораторні, інструментальні методи провадження діагностичного процесу, визначення провідних симптомів та синдромів, визначення медсестринського діагнозу; організація догляду та опіки за пацієнтами; технології діагностики, лікування та профілактики, управління та організації роботи в галузі охорони здоров'я. Інструменти та обладнання (об'єкти/предмети, пристрої та прилади, які здобувач вищої освіти вчиться застосовувати і використовувати):

	маніпуляційна техніка; найпоширеніші сучасні діагностичні, лікувальні та інші пристрої, предмети та прилади для проведення фахової діяльності
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна; відповідно до Міжнародних стандартів кваліфікації освіти (МСКО) – прикладна орієнтація
Основний фокус освітньо-професійної програми	Спеціальна освіта в галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення спеціальності І5 Медсестринство спеціалізація І5.01 Медсестринство Ключові слова: медсестринство, організація та управління роботою структурних медсестринських підрозділів, медсестринське втручання, компетентності (інтегральні, загальні, фахові), програмні результати навчання, спеціальність, спеціалізація, кваліфікація
Особливості освітньо-професійної програми	ОПП орієнтована на отримання поглиблених знань щодо оцінки стану здоров'я пацієнтів/клієнтів, планування та реалізації медсестринських втручань, економіки, менеджменту та права у сфері охорони здоров'я. Особливістю цієї програми є комплексний підхід, який поєднує використання сучасного міжнародного і вітчизняного досвіду, та практична спрямованість навчання. ОП забезпечує набуття вміння ефективної професійної комунікації українською та англійською мовами для реалізації академічної мобільності, ефективного обміну професійною інформацією. Здобувачі освіти навчаються критично оцінювати результати наукових досліджень та здійснювати пошук потрібної наукової інформації у сфері охорони здоров'я. ОП дає можливість отримати освіту, яка ґрунтується на технологіях активного навчання, поєднанні можливостей розвитку професійних та соціальних навичок, і є достатньою для ефективного виконання завдань інноваційного характеру у галузі охорони здоров'я.
1.4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Фахівець підготовлений до роботи за ДК 009-2010 Секція Q. Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги. Розділ 86.1 Діяльність лікарняних закладів Група

	86.10 Діяльність лікарняних закладів Клас 86.21 Загальна медична практика Клас 86.9 Інша діяльність у сфері охорони здоров'я Після закінчення навчання за освітньою програмою бакалавра спеціальності «Медсестринство» фахівець здатний виконувати зазначену в ДК 003-2010 професійну роботу: 1229.5 Начальник (завідувач) структурного підрозділу медичного закладу 1229.5 Головна медична сестра 3231 Медичні сестри, що асистують професіоналам
Подальше навчання	Продовження навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти та набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти та освіти дорослих
1.5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване, професійно-орієнтоване навчання. Навчання відбувається через особистісно-орієнтований, комунікативний, інтегрований підходи до навчання; самонавчання, відпрацювання практичних навичок, шляхом використання методів організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності, стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності, методів контролю (самоконтролю, взаємоконтролю) тощо. Основні види занять: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота з можливістю консультацій викладачем, навчання через практику, участь у круглих столах і тренінгах тощо.
Оцінювання	Формативне – письмові/усні коментарі та настанови викладачів у процесі навчання, формування навичок самооцінювання, залучення студентів до оцінювання роботи один одного. Сумативне – заліки, підсумкові модульні контролю, іспити, оцінювання поточної роботи протягом вивчення окремих освітніх компонентів, тестування тощо. Атестація проходить у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту, який складається з двох етапів: I етап – тестовий ліцензійний інтегрований іспит «Крок», його результати визначаються як «склав» або «не склав»;

	II етап – практично-орієнтований іспит.
1.6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері медсестринства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 08. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 09. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 11. Здатність працювати в команді. ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК 13. Здатність діяти на основі етичних міркувань ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК.01. Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній професійній

	практиці. СК.02. Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах. СК.03. Здатність задовольнити потреби пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування, допомоги і виконання медсестринських втручань, оцінки та корекції індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/клієнтом, особами, що доглядають, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками. СК.04. Застосовування професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові/клієнтові гідного ставлення, приватності/інтимності/, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки. СК.05. Здатність ефективно застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення догляду на основі холістичного (цілісного) підходу, враховуючи задоволення потреб пацієнта у комфорті, харчуванні, особистій гігієні та здатності особи задовольняти свої щоденні потреби. СК.06. Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та зборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень. СК.07. Збереження власного здоров'я фахівця при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні і транспортуванні пацієнта/клієнта. СК.08. Профілактична діяльність медичної сестри, направлена на збереження і зміцнення здоров'я, попередження захворювань й інформування та навчання пацієнта та членів його родини. СК.09. Здатність здійснювати організацію, впровадження та контроль медсестринського процесу в паліативній та хоспісній допомозі. СК.10. Здатність до організації надання медичної
--	--

	допомоги за принципом сімейної медицини. СК.11. Здатність проводити медичну та соціальну реабілітацію з метою відновлення здоров'я населення. СК.12. Здатність орієнтуватися у визначенні групової належності лікарських засобів, особливостях їх фармакокінетики та фармакодинаміки. СК.13. Здатність виявляти зв'язок клінічних проявів захворювань з результатами додаткових методів дослідження. СК.14. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу при різних гострих станах. СК.15. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу в надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час. СК.16. Здатність організовувати та управляти відповідним структурним підрозділом (лідерство та менеджмент) СК.17. Здатність здійснювати психоедукацію і підтримку особи та членів її сім'ї. СК.18. Здатність організовувати та забезпечувати медсестринську діяльність, спрямовану на забезпечення розвитку дитини, збереження її здоров'я та життя, раннє виявлення та профілактику порушень у дітей, покращення їхнього розвитку, підвищення якості їхнього життя, супровід і підтримку сімей з дітьми, у яких виявлено порушення розвитку.
1.7. Програмні результати навчання	
ПРН 1. Проводити суб'єктивне та об'єктивне обстеження різних органів і систем пацієнта та оцінювати отримані дані (за списком 1). ПРН 2. Проводити діагностику згідно спеціалізації 223.01 Медсестринство: виявляти та оцінювати проблеми пацієнта. ПРН 3. Планувати медсестринські втручання. ПРН 4. Здійснювати контроль за роботою молодшого медичного персоналу та станом інвентарю. ПРН 5. Здійснювати медсестринське адміністрування. ПРН 6. Забезпечувати здоровий мікроклімат в колективі. ПРН 7. Брати участь у забезпеченні спостереження за здоровим і перехворілим населенням, реабілітації та диспансерного нагляду. ПРН 8. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 2) з метою забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму. ПРН 9. Належно виконувати медичні маніпуляції (за списком 3) з метою забезпечення особистої гігієни пацієнта.	

ПРН 10. Виконувати найпростіші методи фізіотерапії (за списком 6).

ПРН 11. Координувати дії за допомогою поєднання декількох навичок для забезпечення харчування пацієнта (за списком 4).

ПРН 12. Належно виконувати медичні маніпуляції з метою проведення заходів щодо стабілізації функціонального стану організму (за списком 5).

ПРН 13. Виписувати, зберігати та застосовувати фармакологічні засоби (за списком 7).

ПРН 14. Вміти підготувати пацієнта, здійснити забір і скерування біологічного матеріалу на лабораторне та інструментальне дослідження (за списком 8).

ПРН 15. Надавати екстрену долікарську медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 9).

ПРН 16. Здатність до точності при здійсненні взаємозалежних професійних функцій (за списком 10).

ПРН 17. Планувати і проводити профілактичні та протиепідемічні заходи щодо інфекційних хвороб (за списком 11).

ПРН 18. Організовувати та проводити навчання пацієнтів та членів їхніх родин з медичних питань.

ПРН 19. Проводити медико-гігієнічну пропаганду.

ПРН 20. Належно вести відповідну медичну документацію.

ПРН 21. Демонструвати вміння ефективної професійної комунікації в усній, письмовій формах українською та англійською мовами для реалізації академічної мобільності, ефективного обміну професійною інформацією.

ПРН 22. Критично оцінювати результати наукових досліджень та здійснювати пошук потрібної наукової інформації у сфері охорони здоров'я, аналізувати інформацію, здійснювати дослідження, формулювати за його результатами висновки.

ПРН 23. Вміти оцінювати економічну ефективність, аналізувати процес планування та фінансування в системі охорони здоров'я; здійснювати маркетингове дослідження ринку медичних послуг.

ПРН 24. Вміти з'ясовувати причинно-наслідкові зв'язки в історичних подіях минулого, аналізувати та узагальнювати історичний матеріал; орієнтуватися в міжнародному політичному житті, мати уявлення про місце і статус України у сучасному світі.

1.8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення

Реалізацію освітньо-професійної програми забезпечують науково-педагогічні працівники рівень наукової та професійної активності яких засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів діяльності з перелічених у пункті 38 Ліцензійних умов, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України №1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» від 30 грудня 2015р. зі змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018р. №347, від 24 березня 2021р. №365.

	Кафедрами, які забезпечують освітній процес, є: кафедра пропедевтики внутрішньої медицини; кафедра хірургії №3; кафедра педіатрії №1 із неонатологією; кафедра громадського здоров'я, менеджменту та медичної експертизи. До викладання окремих освітніх компонентів долучено науково-педагогічних працівників кафедр анатомії з клінічною анатомією та оперативною хірургією, патологічної анатомії та судової медицини, мікробіології, вірусології та імунології, гігієни та екології, нервових хвороб, психіатрії, наркології та медичної психології, фармакології, інфекційних хвороб з епідеміологією, акушерства та гінекології №1, анестезіології та інтенсивної терапії та ін. Усі науково-педагогічні працівники мають відповідну академічну та професійну кваліфікації. Університет сприяє безперервному професійному розвитку викладачів, забезпечуючи підвищення кваліфікації як в Україні так і за кордоном. Під час освітнього процесу залучаються професіонали-практики з досвідом практичної, дослідницької, управлінської, інноваційної роботи за фахом, що підсилює синергетичний зв'язок теоретичної та практичної підготовки.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічна база Полтавського державного медичного університету дозволяє здійснювати освітній процес, наукову роботу на сучасному рівні згідно вимог стандарту вищої освіти щодо підготовки бакалаврів медсестринства, навчального плану та робочих програм навчальних дисциплін. Площа навчальних приміщень відповідає п.33 Ліцензійних умов. Для реалізації освітнього процесу функціонують аудиторії (всі оснащені мультимедійними проекторами), навчальні кімнати та лабораторії, кімнати доклінічної практики, Симуляційний центр, Навчально-науковий центр ментального здоров'я, комп'ютерні класи, бібліотека та читальні зали. Для організації доступу здобувачів до мережі Інтернет організовано бездротовий зв'язок, що покриває площі всіх навчальних корпусів університету, гуртожитків, бібліотеки та читальних залів. Крім того, для підготовки здобувачів використовується матеріальна база закладів

	охорони здоров'я, які є базами клінічних кафедр університету. На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015р. № 1187 (із змінами і доповненнями, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 №347) проєктування, будівництво і реконструкція будівель, споруд і приміщень університету здійснюються з урахуванням потреб осіб з особливими освітніми потребами.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Сайт Університету містить усю необхідну інформацію, матеріали щодо організації та реалізації ОПП, її методичний супровід, освітнє середовище тощо. Бібліотека ПДМУ є інформаційним центром, у якому наявні сучасні довідкові й монографічні видання з медсестринства, медицини та суміжних наук, навчальна література, законодавчі та нормативні документи, автореферати та дисертації, збірники наукових праць, періодика тощо. У бібліотеці створено всі умови для якісного інформаційного та довідково-бібліографічного обслуговування відвідувачів, частково автоматизовані бібліотечні процеси, сформовано власні бібліографічні ресурси, забезпечено доступ до світових науково-метричних платформ відкритого доступу. Створено і постійно наповнюються власні інформаційні ресурси, функціонує інституційний репозитарій «eaPSMU» електронний архів – репозитарій ПДМУ. Бібліотека є членом Корпорації зі створення електронного каталогу медичних бібліотек України. Організовано тестовий доступ до міжнародних інформаційних платформ Web of Science, EBSCO Publishing, цифрової бібліотеки рецензованих журналів JSTOR (Journal STORage, США). Діє віртуальна довідкова служба, міжбібліотечний абонемент. Здобувачі освіти також використовують методичний матеріал, підготовлений викладачами: посібники, презентації, силабуси, добірки навчальних аудіо та відеоматеріалів, методичні матеріали для проведення атестації тощо. Навчально-методичне забезпечення знаходиться у вільному доступі для учасників освітнього процесу – розміщено на сайті кафедр та в репозитарії ПДМУ.

1.9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Здійснюється на підставі Закону України «Про вищу освіту» та угод з закладами вищої освіти України
Міжнародна кредитна мобільність	Здійснюється на підставі Закону України «Про вищу освіту» та договорів з закордонними закладами освіти

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОПП

Код ОК	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики)	Кількість кредитів ECTS	Форма підсумкового контролю
Обов'язкова компонента ОПП			
I. Цикл загальної підготовки			
ОК 1	Інтегрований курс. Філософія, медична етика та деонтологія	4	ПМК
ОК 2	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	ПМК
ОК 3	Англійська мова (за професійним спрямуванням)	5	ПМК
ОК 4	Основи латинської мови з медичною термінологією	4	ПМК
ОК 5	Основи медичного права та антикорупційного законодавства України	3	ПМК
ОК 6	Історія України	3	ПМК
ОК 7	Основи загальної психології та психологія професійного спілкування	4	ПМК
ОК 8	Анатомія та фізіологія людини	9	ПМК
ОК 9	Філософія науки та сучасні методи організації наукового дослідження	3	ПМК
ОК 10	Міжнародне гуманітарне право	3	ПМК
Усього за циклом		41 кредит	
II. Цикл професійної підготовки:			
2.1. Цикл професійної підготовки за спеціальністю			
ОК 11	Основи патології	6	ПМК
ОК 12	Основи фармакології та медична рецептура	5	ПМК
ОК 13	Основи медичної мікробіології	3	ПМК
ОК 14	Охорона праці та безпека життєдіяльності	3	ПМК
ОК 15	Медицина катастроф та надзвичайних станів	3	ПМК

ОК 16	Цифрові технології в ОЗ. Кібербезпека та кібергігієна	3	ПМК
ОК 17	Громадське здоров'я та громадське медсестринство	3	ПМК
ОК 18	Психічне здоров'я	3	ПМК
ОК 19	Інструментальні методи функціональної діагностики, лабораторні дослідження	3	ПМК
ОК 20	Організація та економіка охорони здоров'я. Маркетинг медичних послуг	5	ПМК
ОК 21	Основи профілактичної медицини	3	ПМК
Усього за циклом професійної підготовки за спеціальністю		40 кредитів	
2.2. Цикл професійної підготовки за спеціалізацією			
ОК* 22	Основи медсестринства з практичним курсом	14	Іспит
ОК* 23	Медсестринство у внутрішній медицині з клінічною практикою	15	Іспит
ОК* 24	Медсестринство в хірургії з клінічною практикою	15	
ОК* 25	Медсестринство в педіатрії з клінічною практикою	15	
ОК 26	Медсестринство в акушерстві та гінекології	6	ПМК
ОК 27	Медсестринство в інфектології та епідеміологія	5	ПМК
ОК 28	Анестезіологія та інтенсивна терапія	3	ПМК
ОК 29	Медсестринство в дерматології та венерології	3	ПМК
ОК 30	Медсестринство в неврології	4	ПМК
ОК 31	Медсестринство в оториноларингології та офтальмології	4	ПМК
ОК 32	Медсестринство в онкології	3	ПМК
ОК 33	Медсестринство в сімейній, паліативній та хоспісній медицині	5	ПМК
ОК 34	Медсестринство в психіатрії та наркології	3	ПМК
ОК 35	Медична та соціальна реабілітація	5	ПМК
ОК 36	Медсестринство в професійній патології	3	ПМК
ОК 37	Обстеження та оцінка стану здоров'я людини	5	ПМК
ОК 38	Менеджмент та лідерство в медсестринстві	3	ПМК
ОК 39	Клінічне медсестринство у внутрішній медицині	4	ПМК
ОК 40	Клінічне медсестринство в хірургії	4	ПМК

ОК 41	Клінічне медсестринство в педіатрії	4	ПМК
ОК 42	Переддипломна практика	6	ПМК
Усього за циклом професійної підготовки за спеціалізацією		129 кредитів	
Усього за циклом професійної підготовки		169 кредитів	
Вибіркові компоненти ОПП			
ВК	Курси за вибором	27 кредитів	
ВК1**	Базова загальновійськова підготовка (теорія)	3	Диф.залік
ВК2	Історія медицини та медсестринства	3	Залік
ВК3	Основи академічного письма	3	Залік
ВК4	Іноземна мова (німецька)	3	Залік
ВК5	Іноземна мова (англійська)	3	Залік
ВК6	Іноземна мова (польська)	3	Залік
ВК7	Посттравматичні стресові розлади	3	Залік
ВК8	Професійні комунікації. Ключові компетенції	3	Залік
ВК9	Іміджелогія	3	Залік
ВК10	Медіаосвіта та медіаграмотність	3	Залік
ВК11	Основи економічної теорії	3	Залік
ВК12	Основи гістології з цитологією та ембріологією	3	Залік
ВК13	Основи біологічної фізики та медична апаратура	3	Залік
ВК14	Основи біохімії	3	Залік
ВК15	Гігієна та екологія	3	Залік
ВК16	Основи педагогіки	3	Залік
ВК17	Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї	3	Залік
ВК18	Медсестринство в стоматології	3	Залік
ВК19	Медична маніпуляційна техніка	3	Залік
ВК 20	Побічна дія ліків	3	Залік
ВК 21	Крок до «Кроку»	6	Залік
ВК 22	Основи судової медицини з криміналістикою	3	Залік
ВК 23	Тактична медицина	3	Залік
ВК 24	ЕКГ: норма та ознаки патології	3	Залік
ВК 25	Реанімація та інтенсивна терапія новонароджених	3	Залік
ВК 26	Анатомія у симуляційних технологіях	3	Залік
ВК 27	Медсестринська практика в стоматології	3	Залік
ВК 28	Медсестринська практика в інфекційній клініці	3	Залік

ВК 29	Медсестринська практика в неврології	3	Залік
ВК 30	Медсестринська практика в онкології	3	Залік
ВК 31	Організаційні питання надання медико-соціальної допомоги людям, що живуть з ВІЛ та туберкульозом	3	Залік
ВК 32	Медичне та фармацевтичне товаровознавство		
ВК 33	Нутриціологія	3	Залік
ВК 34	Первинна хірургічна техніка та сучасні технології в оперативній хірургії	3	Залік
ВК 35	Клінічна анатомія і оперативна хірургія	3	Залік
ВК 36	Історія та культура України (англійською мовою)	3	Залік
ВК 37	Педагогічна практика в сестринській справі	3	Залік
ВК 38	ІШ в системі охорони здоров'я	3	Залік
ВК 39	Управління людськими ресурсами	3	Залік
ВК 40	Проектна діяльність	3	Залік
ВК 41	Основи Сталого розвитку та глобальні виклики	3	Залік
ВК 42	Кризовий менеджмент	3	Залік
СП***	Основи лікувально-оздоровчого масажу	3	Залік
СП***	Основи косметології	3	Залік
Атестація			
Єдиний державний кваліфікаційний іспит		3 кредити	
Загальний обсяг освітньої програми у тому числі обов'язкові компоненти (87,4%) вибіркові компоненти (11,3%), атестація (1,3)		240 кредитів	
Позакредитні дисципліни			
Фізичне виховання			
Базова загальна військова підготовка (практика)			

ОК* - освітні компоненти, що включають модуль клінічної практики (виробнича практика) обсягом 3 кредити *ЄКТС (2 тижні) кожна*.

ВК1 Базова загальна військова підготовка** проводиться з метою здобуття громадянами України військово-облікової спеціальності, навичок і умінь, необхідних для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України. ВК1* Базова загальна військова підготовка є обов'язковою для громадян України чоловічої статі (жіночої статі – добровільно).

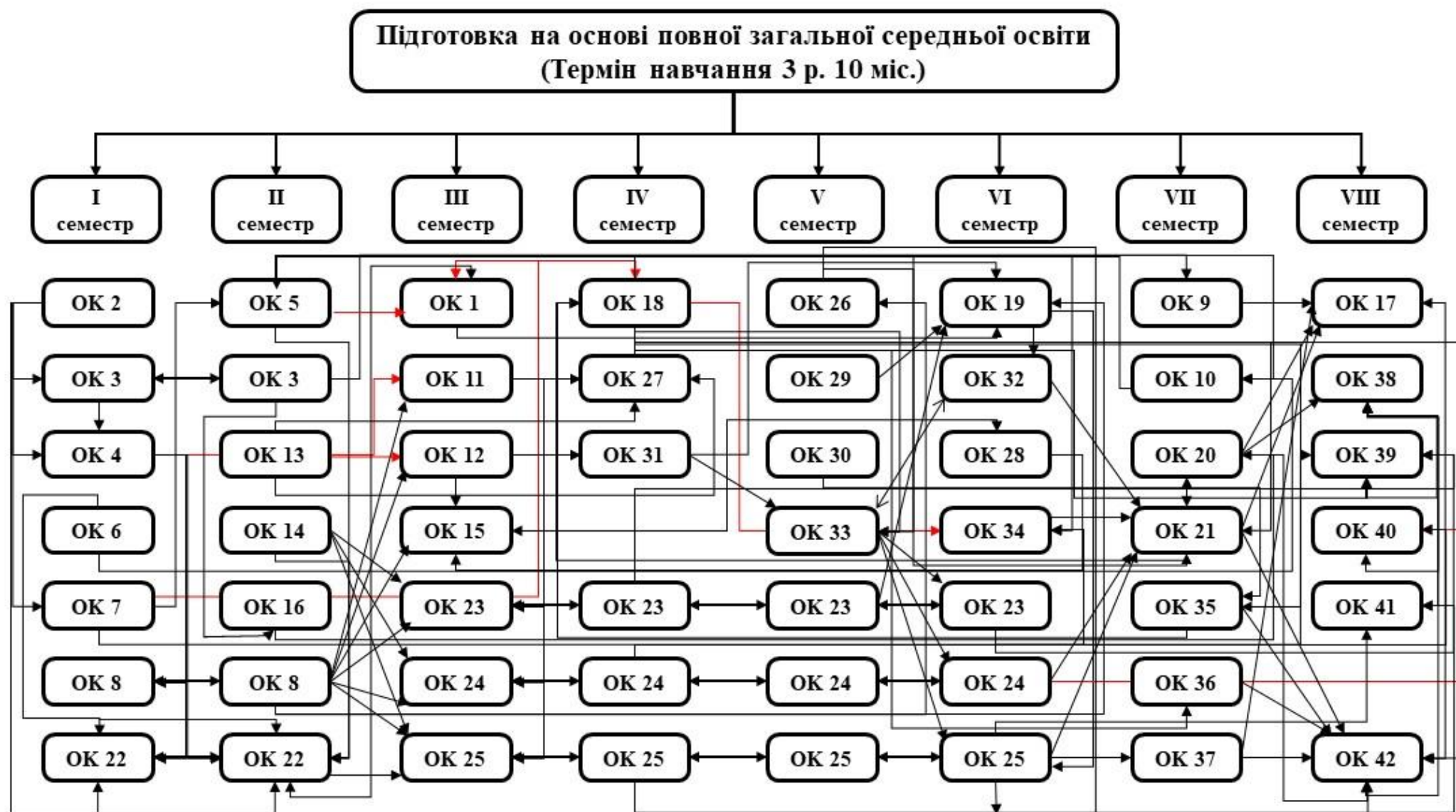
Від проходження **ВК1** Базова загальна військова підготовка** звільняються особи:

які визнані за станом здоров'я непридатними до військової служби;

які до набуття громадянства України пройшли військову службу в інших державах;
які проходили військову службу.

СП* – сертифікатні програми, які реалізуються в Університеті.**

2.2. Структурно-логічна схема ОПШ

2.3. Рекомендований розподіл вибірових компонент ОПП за роками навчання

ВК	Вибіркові компоненти:	1р.	2р.	3р.	4р.
ВК1*	Базова загальна військова підготовка (теорія)		*		
ВК2	Історія медицини та медсестринства	*			
ВК3	Основи академічного письма	*	*		
ВК4	Іноземна мова (німецька)		*	*	*
ВК5	Іноземна мова (англійська)	*	*	*	*
ВК6	Іноземна мова (польська)		*	*	*
ВК7	Посттравматичні стресові розлади		*		
ВК8	Професійні комунікації. Ключові компетенції	*	*		
ВК9	Іміджелогія	*	*		
ВК10	Медіаосвіта та медіаграмотність	*	*		
ВК 11	Основи економічної теорії		*	*	
ВК12	Основи гістології з цитологією та ембріологією	*	*		
ВК13	Основи біологічної фізики та медична апаратура	*			
ВК14	Основи біохімії	*			
ВК15	Гігієна та екологія		*	*	
ВК16	Основи педагогіки				*
ВК17	Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї			*	*
ВК18	Медсестринство в стоматології			*	*
ВК19	Медична маніпуляційна техніка	*			
ВК 20	Побічна дія ліків			*	*
ВК 21	Крок до «Кроку»				*
ВК 22	Основи судової медицини з криміналістикою		*	*	*
ВК 23	Тактична медицина		*	*	*
ВК 24	ЕКГ: норма та ознаки патології			*	*
ВК 25	Реанімація та інтенсивна терапія новонароджених			*	*
ВК 26	Анатомія у симуляційних технологіях	*			
ВК 27	Медсестринська практика в стоматології		*	*	*
ВК 28	Медсестринська практика в інфекційній клініці		*	*	*
ВК 29	Медсестринська практика в неврології			*	*
ВК 30	Медсестринська практика в онкології			*	*

ВК 31	Організаційні питання надання медико-соціальної допомоги людям, що живуть з ВІЛ та туберкульозом			*	*
ВК 32	Медичне та фармацевтичне товарознавство				*
ВК 33	Нутриціологія	*	*	*	*
ВК 34	Первинна хірургічна техніка та сучасні технології в оперативній хірургії			*	*
ВК 35	Клінічна анатомія і оперативна хірургія		*	*	*
ВК 36	Історія та культура України (англійською мовою)		*	*	*
ВК 37	Педагогічна практика в сестринській справі				*
ВК 38	ШІ в системі охорони здоров'я			*	*
ВК 39	Управління людськими ресурсами				*
ВК 40	Проектна діяльність			*	*
ВК 41	Основи Сталого розвитку та глобальні виклики			*	*
ВК 42	Кризовий менеджмент			*	*
СП*	Основи лікувально-оздоровчого масажу		*	*	*
СП*	Основи косметології		*	*	*

3. Атестація здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Медсестринство спеціальності І5 Медсестринство спеціалізація І5.01 Медсестринство проводиться у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту, який складається з двох етапів:

І етап – тестовий ліцензійний інтегрований іспит «Крок», його результати визначаються як «склав», «не склав».

ІІ етап – практично-орієнтований іспит.

Успішне виконання здобувачем вищої освіти освітньо-професійної програми Медсестринство та проходження атестації є підставою для присудження ступеня вищої освіти – бакалавр, освітньої кваліфікації бакалавр з медсестринства, професійної кваліфікації сестра медична (брат медичний) автономної практики.

Процедура присвоєння професійної кваліфікації сестра медична (брат медичний) автономної практики (рівень згідно НРК/ЄРК – шостий) регулюється Положенням про порядок присвоєння професійних кваліфікацій в Полтавському державному медичному університеті.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4.Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	OK 1	OK 2	OK 3	OK 4	OK 5	OK 6	OK 7	OK 8	OK 9	OK 10	OK 11	OK 12	OK 13	OK 14	OK 15	OK 16	OK 17	OK 18	OK 19	OK 20	OK 21	OK 22	OK 23	OK 24	OK 25	OK 26	OK 27	OK 28	OK 29	OK 30	OK 31	OK 32	OK 33	OK 34	OK 35	OK 36	OK 37	OK 38	OK 39	OK 40	OK 41	OK 42		
3K1	*	*			*	*				*							*																					*						
3K2	*	*				*		*	*	*		*					*			*	*			*	*										*									
3K3	*	*				*			*							*							*	*	*													*						
3K4		*	*	*	*		*		*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
3K5	*	*	*	*	*		*		*		*	*		*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
3K6		*																																										
3K7			*																																									
3K8		*	*		*	*			*							*				*																		*					*	
3K9		*			*		*										*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
3K10	*	*			*		*		*					*				*		*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
3K11		*	*				*						*				*	*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
3K12		*	*	*	*		*										*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
3K13	*	*					*			*							*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
3K 14					*		*										*	*		*				*	*							*		*				*				*		
CK1		*			*					*	*		*				*			*		*	*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
CK2								*			*			*				*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
CK3							*											*		*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
CK4							*											*				*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
CK5																		*				*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
CK6								*			*	*	*						*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
CK7							*						*	*								*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
CK8		*					*					*						*			*	*	*			*		*			*	*	*	*	*	*		*			*		*	
CK9																						*																						
CK10																					*													*						*	*	*		
CK11																	*				*														*					*	*	*		
CK12									*																														*	*	*	*		
CK13																			*				*			*		*			*					*			*	*	*	*	*	
CK14										*					*								*	*	*		*				*	*	*						*	*	*	*	*	
CK15																																												
CK16																		*																			*	*	*	*	*	*		
CK17										*			*		*		*				*	*	*		*									*				*	*	*	*	*		
CK18						*												*						*										*							*	*	*	

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними
компонентами освітньої програми**

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	ОК13	ОК14	ОК15	ОК16	ОК17	ОК18	ОК19	ОК20	ОК21	ОК22	ОК23	ОК24	ОК25	ОК26	ОК27	ОК28	ОК29	ОК30	ОК31	ОК32	ОК33	ОК34	ОК35	ОК36	ОК37	ОК38	ОК39	ОК40	ОК41	ОК42
ПРН1								*			*				*							*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН2											*				*				*		*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН3															*								*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН4														*								*																*	*	*	*	*
ПРН5		*	*		*															*																	*	*	*	*	*	*
ПРН6	*						*							*			*	*		*														*			*	*	*	*	*	*
ПРН7																		*	*		*		*		*								*	*	*			*	*	*	*	*
ПРН8													*	*									*					*			*				*			*	*	*	*	*
ПРН9																						*	*		*	*		*	*			*	*	*								*
ПРН10							*															*	*		*				*	*			*	*								*
ПРН11																						*	*	*	*	*		*			*	*	*	*				*	*	*	*	*
ПРН12																				*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН13				*								*									*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН14											*								*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН15															*						*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН16																				*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН17													*	*			*				*	*					*		*													*
ПРН18		*															*				*	*			*	*	*	*	*					*		*						*
ПРН19		*											*	*			*	*		*	*						*	*	*					*	*	*	*		*	*	*	*
ПРН20		*		*								*				*			*	*		*	*		*	*	*	*	*	*							*	*	*	*	*	*
ПРН21		*	*				*										*			*							*	*	*									*	*	*	*	*
ПРН22	*	*							*							*	*		*	*		*	*																*	*	*	*
ПРН23																*			*		*																*					*
ПРН24					*	*				*																																

Гарант освітньої програми д.мед.н., професор

Юрій КАЗАКОВ

Додаток 1

Список 1 (медсестринське суб'єктивне та об'єктивне обстеження)

В умовах ЗОЗ та вдома шляхом спілкування з пацієнтами різних вікових груп чи їхніми родичами, хворою дитиною та її батьками, та проведення об'єктивного обстеження уміти:

1. Оцінювати загальний стан пацієнта різних вікових періодів.
2. Проводити загальне оцінювання поведінки.
3. Оцінювати положення тіла (активне, пасивне, вимушене), вираз обличчя.
4. Оцінювати стан свідомості.
5. Проводити огляд:
 - шкіри, підшкірної основи, оцінювати висипку;
 - периферійних лімфатичних вузлів;
 - голови та обличчя;
 - зів та мигдаликів;
 - носа;
 - вух;
 - волосся (в тому числі на педикульоз);
 - губ, ротової порожнини, язика;
 - зубів (молочних та постійних), визначати відповідність схемі прорізування зубів;
 - шиї, щитоподібної залози;
 - нігтів.
6. Проводити пальпацію:
 - шкіри, підшкірної основи;
 - периферійних лімфатичних вузлів;
 - шиї, щитоподібної залози;
 - ураженої ділянки - кінцівок, живота.
7. За допомогою медичного обладнання проводити антропометричні виміри.

8. Оцінювати фізичний розвиток дітей за допомогою стандартних таблиць, графіків фізичного розвитку, індексу маси тіла (ІМТ).

9. Визначати стан живлення.

10. Вимірювати температуру тіла та здійснювати реєстрацію в температурному листку.

11. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, за допомогою медичного обладнання, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **дихальної системи** у пацієнтів різних вікових груп, вміти проводити:

- оцінювання характеру кашлю;
- оцінювання харкотиння;
- огляд грудної клітки;
- підрахунок частоти дихання, реєстрацію даних у температурному листку;
- пальпацію грудної клітки;
- спірометрію (визначення ЖЄЛ) ;
- перкусію, аускультацию грудної клітки;
- визначення окружності грудної клітки під час вдиху та видиху.

12. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **системи кровообігу** у пацієнтів різних вікових груп, уміти:

- визначати серцевий поштовх;
- проводити перкусію та аускультацию серця;
- визначати частоту серцевих скорочень;
- визначати властивості пульсу та реєструвати його в температурному листку;

- вимірювати артеріальний тиск на руках та ногах, оцінювати його результати та реєструвати його в температурному листку.

13. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта за допомогою медичного обладнання, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **опорно-рухового апарату**, в пацієнтів різних вікових груп, вміти проводити:

- огляд та пальпацію м'язів, хребта, кінцівок та суглобів;
- вимірювання об'єму рухів у суглобах.

14. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, за допомогою медичного обладнання, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **органів травлення**, вміти проводити та оцінювати у пацієнтів різних вікових груп:

- оцінювання блювотних мас;
- оцінювання випорожнень;
- огляд живота;
- поверхневу пальпацію живота;
- перкусію живота (визначення метеоризму та асцити);
- аускультацию живота;
- перевірку симптому Щоткіна—Блюмберга.

15. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **сечовидільної системи** у пацієнтів різних вікових груп, вміти проводити:

- огляд зовнішніх сечових і статевих органів;
- перевірку симптому Пастернацького;
- оцінювання сечі та сечовипускання;
- визначення добового діурезу;
- визначення водного балансу.

16. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, за допомогою медичного інструментарію, спираючись на знання

анатомо-фізіологічних особливостей **нервової системи** у пацієнтів різних вікових груп, вміти:

- оцінювати нервово-психічний розвиток;
- перевіряти набуті уміння і навички;
- оцінювати моторику;
- оцінювати сенсорні реакції;
- оцінювати статику;
- оцінювати мову;
- оцінювати емоції та соціальну поведінку.

17. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **органа зору** у пацієнтів різних вікових груп, вміти:

- вивертати повіку;
- визначати гостроту зору;
- проводити корекцію порушень рефракції;
- визначати поле зору;
- визначати кольоросприймання;
- досліджувати бінокулярний зір;
- визначати кут косоокості;
- проводити пальпацію ока;
- вимірювати внутрішньоочний тиск;
- перевіряти прохідність слізних шляхів.

18. Користуючись схемою й методикою обстеження пацієнта, за допомогою медичного інструментарію, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **вуха, горла, носа** у пацієнтів різних вікових груп, вміти проводити:

- огляд та пальпацію ділянки зовнішнього вуха та козлика;

- риноскопію за допомогою матки;
 - лобового рефлектора;
 - фарингоскопію;
 - отоскопію;
 - дослідження слуху шепітною та розмовною мовами.
19. Користуючись схемою й методикою **обстеження вагітної** за допомогою медичного обладнання, вміти:
- вимірювати обвід живота;
 - вимірювати висоту стояння дна перенесення плода.
 - зважувати вагітну та аналізувати збільшення маси тіла;
 - визначати серцебиття зовнішні розміри таза;
 - вимірювати індекс Соловйова;
 - визначати МакКлюра— тривалість перейм та пауз між ними;
 - оглядати послід на цілісність;
 - визначати ознаки прийому відокремлення посліду;
 - проводити туалет породіль;
 - визначати об'єм вагітності та допустимої та фактичної крововтрати;
 - проводити огляд слизової шийки матки та піхви в дзеркалах;
 - брати мазки з піхви на бактеріологічне дослідження;
 - брати мазки з піхви на бактеріоскопічне дослідження;
 - брати мазки на ступінь чистоти піхви;
 - брати мазки з піхви на цитологічне дослідження;
 - брати мазки з піхви на гормональне обстеження.
20. З неонатології вміти:

Список 2 (забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму)

В умовах ЗОЗ з метою забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму за допомогою медичного обладнання та антисептичних середників уміти:

- проводити повну й часткову санітарну оброблення пацієнта;
- обробляти волосся та шкіру пацієнта в разі педикульозу;
- готувати дезінфекційні розчини різної концентрації;
- проводити дезінфекцію предметів догляду та особистої гігієни пацієнта, посуду;
- проводити передстерилізаційну обробку медичного інструментарію та виробів медичного призначення;
- стерилізувати медичний інструментарій методом кип'ятіння (в домашніх умовах);
- стерилізувати медичний інструментарій хімічним методом;
- стерилізувати медичний інструментарій у повітряних стерилізаторах;
- готувати перев'язувальний матеріал;
- готувати бікси до стерилізації;
- укладати перев'язувальний матеріал, халати та простирадла в бікси;
- укладати набори для пологів у бікси;
- стерилізувати парою під тиском у парових стерилізаторах;
- контролювати якість стерилізації;
- користуватися стерильним біксом;
- готувати до роботи маніпуляційний та перев'язувальний кабінет, операційний блок;
- проводити генеральне

прибирання кабінетів (процедурного, перев'язувального, маніпуляційного);

- прибирати палати;
- прибирати та проводити дезінфекцію операційної;
- накривати стерильний маніпуляційний стіл;
- накривати стерильний стіл перев'язувальної медсестри;
- накривати стерильний стіл операційної медсестри;
- накривати стерильний стіл для приймання пологів;
- готувати до стерилізації й стерилізувати гумові рукавички;
- готувати до стерилізації й стерилізувати гумові трубки, зонди, дренажі, катетери;
- стерилізувати тази для підготовки рук до операції;
- обробляти руки (соціальний, гігієнічний, хірургічний рівень) ;
- самотійно одягати стерильний халат та маску на себе;
- одягати хірурга на операцію;
- готувати до операції операційне поле;
- дотримуватися вимог особистої гігієни;
- проводити поточну дезінфекцію в інфекційному стаціонарі;
- дотримуватися правил особистої медичної безпеки під час роботи з пацієнтом з інфекційним захворюванням, з медичними інструментами, обладнанням, кров'ю та іншими біологічними рідинами організму;
- дотримуватися правил санітарно-гігієнічного режиму в інфекційному стаціонарі;

вести себе у випадку поранення

під час виконання маніпуляцій.

Список 3 (забезпечення особистої гігієни пацієнта)

В умовах ЗОЗ та в домашніх умовах з метою створення умов для швидкого одужання і запобігання ускладненням за допомогою медичного обладнання, антисептичних розчинів уміти:

- облаштовувати ліжко хворому;
- міняти натільну і постільну білизну лежачому хворому;
- користуватися функціональним ліжком;
- доглядати за шкірою (гігієнічна ванна, душ, гоління);
- доглядати за волоссям;
- доглядати за статевими органами, промежиною, швами на промежині у породіль;
- доглядати за статевими органами, промежиною в разі нетримання сечі у пацієнта;
- здійснювати догляд уразі закрепу, діареї, нетримання калу;
- спринцювати піхву;
- доглядати за швами;
- доглядати за молочними залозами, володіти технікою зціджування молока;
- доглядати за очима;
- доглядати за вухами, обробляти зовнішній слуховий прохід;
- доглядати за носовими ходами;
- доглядати за порожниною рота;
- здійснювати комплексну профілактику пролежнів, попріlostей;
- доглядати за шкірою в разі наявності пролежнів;
- підкладати судно;
- подавати сечоприймач лежачим пацієнтам;
- доглядати за стопами.

Список 4 (харчування пацієнта)

В умовах ЗОЗ з метою забезпечення енергетичних та пластичних потреб пацієнта, дотримуючись основних принципів лікувального харчування, спираючись на відповідні методичні рекомендації, вміти:

- складати порційну вимогу;
- складати приблизне добове меню згідно з рекомендованою дієтою;
- трактувати принципи харчування людей різних вікових груп, професій;
- проводити розрахунок енерговитрат людини та її потреб у харчових речовинах;
- оцінювати адекватність харчування за меню-розкладкою;
- пояснювати та оцінювати харчовий статус людини;
- здійснювати нагляд за санітарним станом приліжкових столиків, холодильника, асортиментом і терміном зберігання харчових продуктів;
- годувати лежачого пацієнта з ложки, пляшечки, соски;

- користуватися напувальником;
- вводити харчові суміші через зонд;
- годувати пацієнта через езофагостому та гастростому;
- годувати немовлят;
- проводити парентеральне годування;
- роздавати їжу.

Список 5 (заходи щодо стабілізації функціонального стану організму)

В умовах ЗОЗ та в домашніх умовах, використовуючи стандарти професійної діяльності, вміти:

- доглядати за пацієнтом у різні періоди гарячки;
- проводити катетеризацію периферичних вен та догляд за катетером;
- доглядати за пацієнтами різних вікових груп у разі больового синдрому;
- доглядати за пацієнтом під час кашлю;
- доглядати за пацієнтом під час задишки;
- доглядати за пацієнтом під час кровохаркання та легеневої кровотечі;
- доглядати за пацієнтом після операції;
- проводити санацію трахеї через трахеостомічну канюлю;
- проводити туалет та перев'язку трахеостоми;
- подавати кисень з кисневої подушки;
- подавати кисень через носові катетери, інтубаційну трубку, маску;
- проводити промивання очей;
- обробляти хрящовий край повік;
- доглядати за пацієнтом під час блювання;
- застосовувати газовідвідну трубку;
- промивати шлунок;
- виконувати очисну клізму;
- виконувати сифонну клізму;
- виконувати лікувальну клізму;
- виконувати олійну клізму;
- виконувати живильну клізму;
- виконувати крапельну клізму;
- проводити катетеризацію сечового міхура м'яким катетером;
- промивати сечовий міхур.

Список 6 (методи фізіотерапії)

В умовах ЗОЗ з метою нормалізації кровообігу за допомогою медичного обладнання, фармакологічних та підручних засобів, дотримуючись техніки безпеки, вміти:

накладати гірчичники та гірчичники-пакети; проводити гірчичну ванну для рук і ніг;

- ставити банки;
- проводити гірудотерапію;

- накладати компрес;
- накладати сухі припарки;
- застосовувати грілку;
- застосовувати міхур з льодом;
- проводити кварцування;
- визначати біодозу для проведення УФО;
- здійснювати обливання, обтирання, укутування, ванни, душі;
- проводити грязе-, парафіно-, озокеритолікування;
- проводити масаж повік;
- накладати зігрівальний компрес;
- готувати розчини для полоскання глотки (горла) та інгаляцій.

Список 7 (виписування, зберігання та застосування фармакологічних засобів)

В умовах ЗОЗ, користуючись чинними нормативними документами МОЗ України та медичною документацією, вміти:

- робити вибірку призначень лікаря з листка призначень; - розкладати фармакологічні засоби в медичній шафі; - застосовувати мазі; - застосовувати антисептичні засоби; - застосовувати зовнішні кровоспинні засоби; - застосовувати збовтувальні суміші, пасти, масла; - накладати пластир; - застосовувати присипки; - закапувати краплі в ніс, вуха, очі; - розводити і закапувати в ніс лейкоцитарний інтерферон, лаферон; - закладати мазь за повіки; - промивати слізні шляхи; - вводити ліки під кон'юнктиву; - змазувати піднебінні мигдалики і задню стінку глотки; - вводити лікарські засоби до гортані; - вводити лікарські засоби в зовнішній слуховий хід; - збирати стерильний шприц із стерилізатора та крафт-пакета; - збирати одноразовий шприц;	- збирати стерильний інструментарій із стерильного стола; - набирати фармакологічні засоби із ампул, флаконів; - робити внутрішньошкірні ін'єкції; - робити проби на чутливість до фармакологічних засобів; - робити підшкірні ін'єкції; - набирати в різні види шприців інсулін, гепарин; - вводити олійні розчини; - робити внутрішньом'язові ін'єкції; - розводити антибіотики і розраховувати їхні дози; - робити венепункцію, внутрішньовенне струминне введення фармакологічних засобів; - вводити лікувальні сироватки, імуноглобуліни, анатоксини; - збирати і заповнювати одноразові системи для внутрішньовенних вливань; - проводити внутрішньовенне краплинне введення фармакологічних засобів; - запобігати ускладненням після виконаних маніпуляцій; - проводити місцеве та загальне опромінювання ультрафіолетовими променями; - проводити опромінювання

інфрачервоними променями;

- проводити комплекс ЛФК з пацієнтом, оцінювати його реакцію на

навантаження;

- робити масаж при різних захворювань.

Список 8 (підготовка пацієнта до інструментальних обстежень, забір і скерування біологічного матеріалу для лабораторних досліджень)

В умовах ЗОЗ та в домашніх умовах з метою проведення лабораторних досліджень за допомогою лабораторного обладнання вміти:

- готувати пацієнта до різних видів лабораторних досліджень
- визначати групи крові та резус-належність
- проводити пробу на групову сумісність крові
- проводити пробу на біологічну сумісність крові
- проводити забір крові на біохімічні та серологічні дослідження
- визначати рівень глюкози в крові за допомогою тест-смужок, глюкометра
- проводити забір та посів крові для бактеріологічного дослідження
- здійснювати постановку внутрішньошкірної алергійної проби та обліковувати її результати
- брати мазки та змиви з носоглотки на вірусологічне дослідження
- брати мазки з мигдаликів, зіву і носа для бактеріологічного дослідження, зокрема, на збудник дифтерії
- брати мазки з носоглотки у випадку підозріння на менінгококову інфекцію
- проводити забір харкотиння для лабораторного дослідження
- проводити забір блювотних мас і промивних вод шлунка для лабораторного дослідження
- проводити забір калу для копрологічного дослідження та виявлення яєць і личинок гельмінтів
- проводити забір калу на бактеріологічне дослідження

- проводити забір калу для дослідження на приховану кров
- забір зіскрібка з перианальних складок на ентеробіоз
- проводити забір шлункового та дуоденального вмісту
- проводити забір сечі для загального аналізу
- проводити забір сечі для дослідження за методом Нечипоренка
- проводити забір сечі для дослідження за Зимницьким
- проводити забір сечі для біохімічних досліджень
- проводити забір сечі на фенілкетонурію
- проводити забір сечі на глюкозу
- проводити забір сечі для бактеріологічного дослідження
- проводити забір біологічного матеріалу від пацієнтів з підозрою на особливо небезпечні інфекції
- проводити забір біологічного матеріалу від пацієнтів з підозрою на венеричні захворювання
- проводити забір біологічного матеріалу із зовнішнього слухового ходу
- проводити спірометрію та біоімпедансометрію
- проводити забір біологічного матеріалу з кон'юнктиви на бактеріологічне дослідження
- оцінювати результати основних показників крові, сечі, харкотиння, калу тощо.

В умовах ЗОЗ та домашніх умовах вміти готувати пацієнта до інструментальних обстежень:

- рентгенологічного дослідження різних органів і систем;

- проводити проби на чутливість до контрастної речовини;
- бронхоскопії;
- езофагогастродуоденоскопії;
- цистоскопії;
- ультразвукового дослідження органів черевної порожнини та малого таза;
- радіоізотопного дослідження;
- плевральної, стернальної, люмбальної, абдомінальної пункцій та пункцій суглобів, абсцесу, спостерігати за пацієнтом після

- процедури;
- проводити електрокардіографію;
- виписувати скерування на лабораторні дослідження та інструментальні обстеження;
- доставляти біологічний матеріал в лабораторію;
- відбирати проби продуктів для скерування на лабораторні дослідження (у разі розслідування випадків харчових отруєнь та інших невідкладних випадків).

Список 9 (невідкладні стани)

В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у разі непередбачених обставин за допомогою предметів догляду, медичного обладнання, фармакологічних та підручних засобів уміти надавати невідкладну долікарську допомогу пацієнтам різних вікових груп у випадку:

- нападу бронхіальної астми та астматичного статусу;
- стенозуючого ларинготрахеїту;
- легеневої кровотечі;
- асфіксії різної етіології;
- набряку легень;
- гострого порушення серцевого ритму;
- інсульту;
- інфекційно-токсичного шоку;
- перфорації кишки;
- зневоднення;
- печінкової енцефалопатії;
- малярійного нападу;
- непритомності;
- колапсу;
- гіпертермічного синдрому;
- гіперглікемічної коми;
- гіпоглікемічної коми;
- гострої затримки сечі;
- гострих отруєнь;
- ураження електричним струмом;
- гострих професійних отруєнь;

- порушень ритму серця;
- ортостатичної гіпотонії;
- розшаровування (аневризми) аорти;
- тромбоемболії легеневої артерії;
- еклампсії;
- ананафілактичного шоку;
- шоків іншої етіології;
- тиреотоксичної кризи
- кровотеч зі стравоходу та шлунково-кишкової кровотечі;
- судом різної етіології;
- нападу епілепсії;
- харчових токсикоінфекцій;
- психомоторного збудження;
- можливих ускладнень під час та після переливання крові;
- гострого нападу глаукоми;
- поранення органа зору;
- контузії органа зору;
- опіків органа зору (термічних, хімічних, променевих) ;
- клінічної смерті.

В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у разі непередбачених обставин з метою надання невідкладної долікарської допомоги у випадку кровотеч, враховуючи анатомічне розташування артерій та нервів, за допомогою підручних та фармакологічних засобів, медичного обладнання, спираючись на

нормативні документи, вміти:

- оцінювати вид кровотечі;
- здійснювати пальцеве притиснення артерії на протязі;
- накладати кровоспинний джгут;
- накладати джгут-закрутку;
- накладати давлячу пов'язку;
- накладати кровоспинний затискач на судину;
- проводити тугу тампонаду рани;
- застосовувати місцево холод;
- здійснювати максимальне згинання кінцівки;
- здійснювати максимальне перерозгинання кінцівок у суглобах;
- проводити передню тампонаду носа.

В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у випадку непередбачених обставин з метою запобігання інфікування рани, спираючись на нормативи з асептики та антисептики, використовуючи перев'язувальний матеріал, уміти накладати і знімати:

- вузлові шви;
- скоби Мішеля;
- асептичну пов'язку на рану;
- колову пов'язку на голову;
- зворотню пов'язку на голову;
- пов'язку “чепець” на голову;
- хрестоподібну пов'язку на потилицю;
- пращоподібну пов'язку на ніс;
- пращоподібну пов'язку на підборіддя;
- пов'язку “вуздечка”;
- пов'язку “шапка Гіппократа”;
- колову пов'язку на кінцівку;
- спіральну пов'язку на кінцівку;
- пов'язку “лицарська рукавичка”;
- зворотню пов'язку на кисть;
- хрестоподібну пов'язку на променево-зап'ястковий суглоб;
- хрестоподібну пов'язку на гомілковостопний суглоб;
- черепашачу пов'язку;
- колосоподібну пов'язку;

- косинкову пов'язку на кисть;
- косинкову пов'язку на стопу;
- вушні пов'язки — велику та малу;
- монокулярну пов'язку;
- біокулярну пов'язку.

В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у разі непередбачених обставин з метою надання невідкладної допомоги у випадку закритих переломів для запобігання розвитку травматичного шоку, розходження відламків та ушкодження внутрішніх органів або тканин, користуючись предметами догляду, медичним обладнанням, фармакологічними та підручними засобами, вміти застосовувати:

- внутрішньом'язово анальгезувальні засоби;
- шину Крамера в разі перелому плеча;
- шину Крамера в разі перелому передпліччя;
- шину Крамера у випадку перелому однієї з кісток гомілки;
- шину Крамера в разі перелому двох кісток гомілки;
- шину Дітерікса в разі перелому стегна;
- простирadlo або рушник у разі перелому ребер;
- підручні засоби у випадку перелому хребта;
- підручні засоби в разі перелому таза;
- підручні засоби в разі перелому ключиці;
- пов'язку Дезо;
- пов'язку Вельпо;
- хрестоподібну пов'язку на плечові суглоби в разі перелому ключиці;
- застосовувати гіпсову пов'язку;
- провести невідкладну допомогу при внутрішніх кровотечениях (зокрема при внутрішньочеревній та гемотораксії).

В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, за

непередбачених обставин за допомогою предметів догляду, фармакологічних та підручних засобів вміти надавати невідкладну

долікарську допомогу в разі:

- вивихів великих суглобів кінцівок;

- вивиху нижньої щелепи;

- відкритих механічних непроникаючих пошкоджень кісток та суглобів;

- травматичної ампутації;

- відкритих проникаючих ушкоджень;

- закритих механічних ушкоджень м'яких тканин;

- поранення м'яких тканин;

- термічних ушкоджень (опіків та відморожень)

- хімічних опіків;

- електротравми;

- гострої хірургічної інфекції;

- травматичної асфіксії;

- черепно-мозкових травм;

- гострого живота;

- парафімозу;

- синдрому тривалого здавлювання;

- зростаючого набряку кінцівки з гіпсовою пов'язкою;

- потрапляння стороннього тіла в м'які тканини;

- сторонніх тіл кон'юнктиви або рогівки ока;

- сторонніх тіл порожнини носа, глотки, гортані, вух, стравоходу.

В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у разі непередбачених обставин за допомогою існуючих стандартних методик, медичного інструментарію, фармакологічних засобів вміти надавати невідкладну допомогу у випадку:

- тяжких форм пізнього гестозу;

- кровотеч під час вагітності;

- кровотеч під час пологів та в післяпологовому періоді;

- загрози розриву матки;

- розривів м'яких тканин

пологових шляхів;

- емболії навколоплодовими водами;

- травми жіночих статевих органів.

У період бойових дій з метою своєчасного надання першої та долікарської медичної допомоги відповідно до вимог нормативних документів про медичне забезпечення бойових дій підрозділів, частин вміти:

- наближатися до пораненого різними способами;

- витягувати пораненого на собі, на плащ-наметі, шинелі, за допомогою лямок санітарної та спеціальної;

- виносити пораненого різними способами;

- працювати в засобах захисту органів дихання та шкіри (в разі надання допомоги на території, зараженій радіоактивними та отруйними речовинами).

У випадку ураження проникаючою радіацією вміти:

- вводити протиблювотний засіб;

- проводити часткову санітарну обробку механічним способом.

У випадку ураження бойовими отруйними речовинами, використовуючи засоби індивідуального захисту, вміти:

- надягати протигаз на себе;

- надягати протигаз на ураженого;

- підбирати і застосовувати антидот;

- проводити ШВЛ за допомогою апаратів ДП-10, КІ-4;

- користуватись індивідуальним протихімічним пакетом під час проведення часткової санітарної обробки.

Список 10 (взаємозалежні медсестринські функції)

В умовах ЗОЗ, спираючись на нормативи з асептики та антисептики, використовуючи медичне обладнання, вміти:

- асистувати під час проведення малих гінекологічних операцій;
- асистувати хірургу під час нескладних операцій.

Приймання пологів:

У домашніх умовах та в разі непередбачених обставин за допомогою існуючих стандартних методик, медичного інструментарію, фармакологічних та підручних засобів вміти:

- приймати пологи.

Транспортування:

В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у разі непередбачених обставин за допомогою медичного обладнання та підручних засобів вміти:

- надавати потерпілому (хворому) відповідне положення;
- транспортувати потерпілого (хворого) різними способами;
- перекладати потерпілого (хворого) різними способами;
- транспортувати ампутовану частину тіла;
- транспортувати тіло померлої людини;
- застосовувати дихальну та контролюючу апаратуру на санітарному транспорті.

Проведення

фізіотерапевтичних

х

процедур, ЛФК:

В умовах ЗОЗ з метою відновлення функцій за допомогою медичної апаратури, стандартних методик, дотримуючись правил техніки безпеки, у пацієнтів різних вікових груп

вміти проводити:

- інфрачервоне опромінювання;
- ультрафіолетове опромінювання за основною схемою;
- визначення біодози для проведення УФО;
- УВЧ-терапію;
- лікувальний електрофорез;
- інгаляції;
- водолікування;
- дихальну, дренажну лікувальну гімнастику;
- основні й допоміжні прийоми масажу;
- індуктотермію;
- парафіно-озокеритні аплікації;
- мікрохвильову терапію;
- магнітотерапію;
- ультразвукову терапію;
- дарсонвалізацію;
- електросон;
- діадинамотерапію;
- фонофорез;
- грязелікування;
- гальванізацію;
- водні процедури;
- комплекс лікувальної фізичної культури з пацієнтом, оцінювати його реакцію на навантаження.

Список 11 (профілактичні та протиепідемічні заходи щодо інфекційних хвороб)

З метою профілактики поширення інфекційних, заразних шкірних та венеричних хвороб, використовуючи чинні накази, інструкції, методичні вказівки МОЗ України, дезінфекційні засоби, в умовах лікувально-профілактичних закладів, удома, в громаді, вміти:

- виявляти інфекційного хворого;
 - виявляти хворого на заразні шкірні захворювання;
 - виявляти хворого на венеричні захворювання;
 - виявляти хворого з анаеробною інфекцією;
 - визначати строки нагляду та ізоляції за контактними в осередку заразних шкірних, інфекційних захворювань;
 - проводити обстеження, спостереження та ізолювання осіб, які контактували з хворими на заразні шкірні, венеричні та інфекційні захворювання і термінову профілактику інфекційних хвороб;
 - складати план протиепідемічних заходів в осередках інфекції;
 - забезпечувати особисту безпеку під час роботи з хворими та інфікованим матеріалом;
 - розробляти заходи щодо збирання, видалення та знешкодження відходів із 303;
 - застосовувати індивідуальні засоби захисту медичних працівників;
 - застосовувати алгоритм дій медичного працівника в разі виявлення пацієнта з підозрою на карантинну інфекцію;
 - проводити профілактичну, поточну, заключну дезінфекцію в разі інфекційних захворювань, заразних шкірних і венеричних захворювань.
- В умовах 303 з метою профілактики СНІД-інфекції, вірусних гепатитів, керуючись діючими наказами, інструкціями, методичними вказівками МОЗ України, вміти:
- застосовувати аптечку “АнтиСНІД”;
 - застосовувати “Інструкцію з профілактики внутрішньо-лікарняного та професійного зараження ВІЛ-інфекцією (наказ МОЗ України № 120)” ;
 - реєструвати професійні аварії в “Журналі реєстрації аварій...” за формою № 108-0;
 - дотримуватись діючих наказів щодо профілактики СНІДу та вірусних гепатитів;
 - виконувати графік профілактичних щеплень;
 - виконувати різні види профілактичних щеплень.